

Oto moje propozycje do powtórki z całej literatury pięknej. Uzupełnijcie, dopiszcie swoje propozycje.

Życzę Wam miłej i owocnej pracy! ☺

Zamieszczam jeszcze wykaz tekstów, na bazie których pracowaliśmy:

- Horacy, *Wybór poezji*
- *Bogurodzica*
- *Lament świętokrzyski*
- Dante Alighieri, *Boska komedia*
- Giovanni Boccaccio, *Sokół* (ze zbioru *Dekameron*)
- Jan Kochanowski, *Treny* (cały cykl)
- William Szekspir, *Hamlet*
- Ignacy Krasicki, *Monachomachia*
- Ignacy Krasicki, *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*
- Jan Ursyn Niemcewicz, *Powrót pośła*
- Wolter, *Kandyd, czyli optymizm*
- Franciszek Karpiński, *Laura i Filon*
- Johan Wolfgang Goethe, *Król Olch*
- Johan Wolfgang Goethe, *Cierpienia młodego Wertera*
- Johan Wolfgang Goethe, *Faust*
- George Byron, *Giaur*
- Kazimierz Brodziński, „*O klasycyzmie i romantyzmie także o duchu poezji polskiej*”
- Jan Śniadeckiego, „*O pismach klasycznych i romantycznych*” (fragmenty)
- Adam Mickiewicz, *Wybór poezji, Sonety krymskie, Liryki lozańskie*
- Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*
- Adam Mickiewicz, *Sonety krymskie* (*Pielgrzym, Czatyrdah, Ajudah, Bakczysaraj, Ałuszt w nocy, Burza,*)
- Adam Mickiewicz, *Dziady cz. IV*
- Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*
- Juliusz Słowacki, *Kordian*
- Juliusz Słowacki, *Wybór poezji* (*Testament mój*)
- Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*
- Cyprian Norwid, *Wybór poezji* (*Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie; Do obywatela Johna Brown, Bema pamięci żałobny rapsod, Klaskaniem mając obrzędkę prawice, Nerwy, Larwa, Moja piosnka*)
- Kazimierz Przerwa – Tetmajer: *Ja, kiedy usta, Eviva l'arte, Hymn do Nirwany, Na Anioł Pański...*
- Jan Kasprzowicz: *Dies irae* (fragmenty), *Księga ubogich* (wybór), *Z chatupy; W chatupie* (wybór)
- Władysław Reymont: *Chłopi*, t.: *Jesień, Zima, Wiosna, Lato*
- Tadeusz Boy – Żeleński: *Plotka o „Weselu”*
- Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*
- *Całkowite zaćmienie*, reż. Agnieszka Holland (film)
- Stanisław Przybyszewski: *Confiteor* (fragmenty)
- Arthur Rimbaud: *Statek pijany* (fragmenty), *Moja bohema*
- Charles Baudelaire: *Kwiaty zła* (wybór): *Padlina, Spleen*
- Julian Tuwim, *Bal w operze*
- Maria Kuncewiczowa, *Cudzoziemka*
- Zofia Nałkowska, *Granica*
- Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*
- Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*
- Franz Kafka, *Proces*

1. Poeci, pisarze, artyści – ujęci w formie peryfrazy
Podaną peryfrazę skojarz z poetą, pisarzem, artystą.

- a) Pisarz społecznik –
- b) Ojciec naturalizmu –
- c) Ojciec polskiej poezji –
- d) Ojciec literatury polskiej –
- e) Ojciec literatury włoskiej –
- f) Ojciec europejskiego sentymentalizmu –
- g) Poeta jesieni średniowiecza –
- h) Mistrz noweli klasycznej –
- i) Twórca teatru The Globe; pierwszy reformator teatru –
- j) Księżę poetów –
- k) Śpiewak Justyny –
- l) Poeta czułego serca –
- m) Poseł na sejm, reformator, komediopisarz –
- n) Pierwszy krytyk romantyzmu –
- o) Polski marinista –
- p) Poetes maudit –
- q) Ojciec symbolizmu francuskiego –
- r) Pisał ku pokrzepieniu serc Polaków –
- s) Polski poeta – doctus –
- t) Zachodzące słońce polskiego renesansu –
- u) Meteor Młodej Polski –
- v) „Żołnierz, poeta, czasu kurz” –
- w) Pisarz, który otworzył wiek XX –
- x) Autor biblii pokolenia burzy i naporu –
- y) Twórca wiersza - manifestu polskiego romantyzmu –
- z) Polak - laureat pierwszej Literackiej Nagrody Nobla –
- aa) Stworzył teorię nagiej duszy –
- bb) Biograf, kronikarz Młodej Polski, autor tekstów kabaretowych –
- cc) Mistrz analizy psychologicznej –
- dd) Poeta rupieci –
- ee) My z niego wszyscy –
- ff) Poeta codzienności, śmietników, peryferii –
- gg) Poeta nadziei, poeta metafizyczny, poeta - moralista, erudyta, poeta - klasyk –
- hh) Ostatni Stańczyk epoki, mistrz niedokończonego wątku, mistrz paraboli, wielki Przegrany, poeta kultury, rzecznik niezmienności –
- ii) Tworzył poezję ściśniętego gardła, mistrz niewyraźnego –

2. Postaci, miejsca literackie w peryfrazach...

Skojarz peryfrazę (figura retoryczna, która zastępuje powszechne określenie opisową konstrukcją) ze znanym Ci bohaterem literackim, miejscem z literatury pięknej, bohaterem lirycznym.

- a) Poeta błogosławiony –
- b) Poeta przeklęty –
- c) Chciał spłacić przeklęty dług –
- d) Chybiony pozytywista, romantyk realizmu, hamlet współczesny –
- e) Cierpiał na kompleks boleborzański –
- f) Etyczny fatalista –
- g) Homo novus, uosobienie etosu inteligenta –
- h) Kobieta anioł, przewodniczka w wędrówce po niebie –
- i) Szekspirowska femme fatale –
- j) Kraj lat dziecińczych –
- k) Mała ojczyzna –
- l) Zmitologizowany świat, w którym czas jest okrągły, cykliczny –
- m) Odczuwa „jaskółczy niepokój” –
- n) Nazwana Safą słowieńską –
- o) Jego postawę Falkowski nazwał demonicznym prometeizmem –
- p) Jego imię znaczy - człowiek serca –
- q) Renesansowa kobieta-anioł –
- r) Posąg człowieka na posągu świata –
- s) Umiera z nadmiaru prawdy –
- t) Z kochanka kobiety staje się kochankiem ojczyzny –
- u) Niewolnik myśli o procesie, everyman, uwikłany w machinę biurokracji –
- v) Naznaczony stygmatem miejsca –
- w) Musiał być lisem i lwem –
- x) Mały jako wódz narodu, wielki jako kreacja psychologiczna (Kleiner) –
- y) Uosobienie ludowej elegancji, erotyzmu; urasta do symbolu matki- natury –
- z) Walczył z wiatrakami –
- aa) Jest uosobieniem dylematów Polaków szukających drogi u progu niepodległości –
- bb)Jego symbolem w Biblii jest orzeł –
- cc) Jego znak rozpoznawczy: żółta kamizelka i spodnie, niebieski frak –
- dd)Legendarny uczony, który zawarł pakt z diabłem –
- ee) Przeszedł drogę od subiekta do pryncypała; XIX-wieczny outsider; stopiło się w nim dwu ludzi: romantyk i pozytywista –

3. Identyfikacja postaci literackich

W ramach powtórki z literatury, podaj istotne informacje o bohaterach literackich; określ ich wiek, rodzinę, z której pochodzą; zawód, jaki wykonują; podaj kluczowe w ich życiu wydarzenia; określ typ bohatera, osobowość itp.

Postać literacka	Utwór	Informacja o postaci (pochodzenie, wykształcenie, zawód, wiek itp.)
Justyna Orzelska	<i>Nad Niemnem</i>	
Zenon Ziembiewicz	<i>Granica</i>	
Kandyd	<i>Kandyd</i>	
Giaur	<i>Giaur</i>	
Róża Żabczyńska	<i>Cudzoziemka</i>	
Raskolnikow	<i>Zbrodnia i kara</i>	
Kordian	<i>Kordian</i>	
Werter	<i>Cierpienia młodego Wertera</i>	
Hamlet	<i>Hamlet</i>	
Mikołaj Doświadczyński	<i>Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki</i>	
Justyna Bogutówna	<i>Granica</i>	

Jagna	<i>Chłopi</i>	
Wajdelota	<i>Konrad Wallenrod</i>	
Benedykt Korczyński	<i>Nad Niemnem</i>	
Sonia Marmieladow	<i>Zbrodnia i kara</i>	
Joanna Podborska	<i>Ludzie bezdomni</i>	
Dante	<i>Boska komedia</i>	
Gustaw	<i>Dziady cz. IV</i>	
Hanka	<i>Chłopi</i>	
Hrabia Henryk	<i>Nie- Boska komedia</i>	
Tomasz Judym	<i>Ludzie bezdomni</i>	
Józef K.	<i>Proces</i>	
Faust	<i>Faust</i>	
Maciej Boryna	<i>Chłopi</i>	
Mistrz	<i>Mistrz i Małgorzata</i>	

4. Tytuł jako miejsce nacechowane semantycznie. Metaforyczne znaczenie tytułów utworów literackich

Podaj metaforyczne, symboliczne znaczenie tytułów znanych powieści bądź ważnych utworów lirycznych, mając na uwadze związek tytułu z wymową utworu.

a) *Granica* –

.....
.....

b) *Germinal* –

.....
.....

c) *Proces* –

.....
.....

d) *Cudzoziemka* –

.....
.....

e) *Nie – Boska komedia* –

.....
.....

f) *Statek pijany* –

.....
.....

g) *Padlina* –

.....
.....

h) *Pielgrzym* –

.....
.....

i) *Król Olch* –

.....
.....

j) *Oda do młodości* –

.....
.....

k) *Lalka* –

.....
.....

5. Określanie przynależności gatunkowej; przypisywanie epoki, autora

Dopisz do podanych tytułów nazwisko autora, określ epokę, w której dzieło powstało i gatunek, jaki ono reprezentuje.

Utwór	Autor	Epoka	Gatunek
<i>Kandyd</i>			
<i>Konrad Wallenrod</i>			
<i>Ojciec Goriot</i>			
<i>Granica</i>			
<i>Nad Niemnem</i>			
<i>Germinal</i>			
<i>Ajudah</i>			
<i>Sokół</i>			
<i>Zbrodnia i kara</i>			
<i>Cierpienia młodego Wertera</i>			
<i>Dies irae</i>			
<i>Cudzoziemka</i>			
<i>Hamlet</i>			
<i>Chłopi</i>			
<i>Konrad Wallenrod</i>			
<i>Szewcy</i>			
<i>Nie – Boska komedia</i>			
<i>Giaur</i>			
<i>Powrót pastera</i>			
<i>Giaur</i>			
<i>Monachomachia</i>			
<i>Proces</i>			
<i>Cudzoziemka</i>			

6. Znaczenie motywów symbolicznych, alegorii

Określ znaczenie symboliczne lub alegoryczne znanych motywów i podaj ich literackie źródła, czyli teksty, z których pochodzą.

Motyw (określ, symbol czy alegoria?)	Znaczenie	Źródło
a) Chłop - siewca		
b) Lipa		
c) Łabędź		
d) Pomnik		
e) Labirynt		
f) Mała ojczyzna		
g) Halban		
h) Ojczyzna okręt		
i) Mogiła powstańcza		
j) Mogiła Jana i Cecylii		
k) Albatros		
l) Bocian		
m) Ogród		
n) Matka ziemia		
o) Morze-symbol		
p) Skrzydła-symbol		
q) Cyprys-symbol		
r) Padlina		
s) Lis i lew		
t) Orzeł		
u) Kopalnia		
v) Rozdarta sosna		
w) Teatrum mundi		

7. Porządkowanie wiedzy, czyli trochę historii literatury – zestawienie tabelaryczne

Sprawdź swoją wiedzę z historii literatury. Poszczególnym epokom przypisz nurty filozoficzne, prądy artystyczne, grupy poetyckie. Określ czas trwania okresu historycznoliterackiego i wypisz najważniejsze dla epoki daty i przełomowe wydarzenia.

Epoka	Określenie charakterystyczne dla epoki; nurty filozoficzne, prądy	Czas	Ważne daty
ANTYK	<ul style="list-style-type: none">		
ŚREDNIOWIECZE	<ul style="list-style-type: none">Np.: epoka krzyża i miecza		
RENESANS	<ul style="list-style-type: none">		
BAROK	<ul style="list-style-type: none">		
OŚWIECENIE	<ul style="list-style-type: none">Wiek rozumu		
ROMANTYZM	<ul style="list-style-type: none">		
POZYTYWIZM	<ul style="list-style-type: none">Wiek pary i elektryczności		
MODERNIZM	<ul style="list-style-type: none">Fin de siècle, la belle époque		
XX – LECIE MIĘDZYWOJENNE	<ul style="list-style-type: none">		

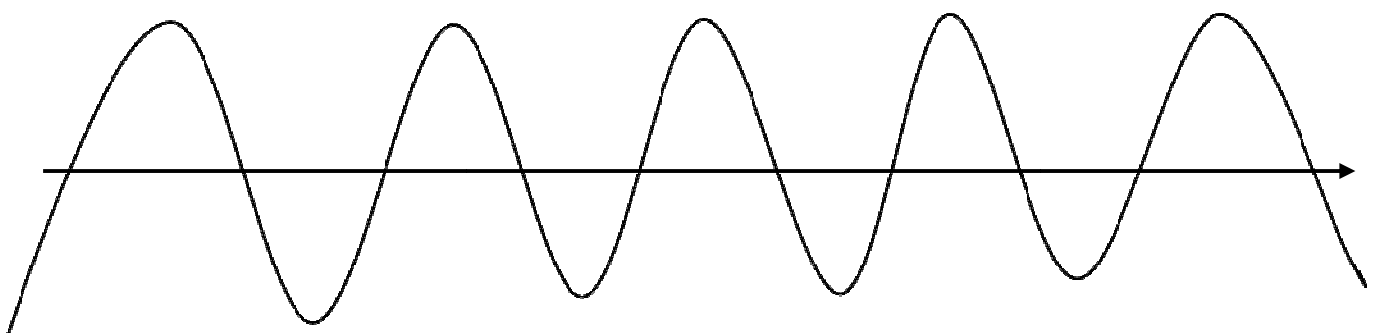
8. Kluczowe cytaty. Warto je znać!

Podaj źródło cytatów, zinterpretuj je.

- *Miej serce, patrzaj w serce!*
- *Sztuka dla sztuki!*
- *Trzeba uprawiać nasz ogródek.*
- *Chwilo trwaj, jesteś piękna!*
- *Galilejczyku, zwyciężyłeś!*
- *Niebo gwiazdziste nade mną, prawo moralne we mnie*
- *Być albo nie być? Oto jest pytanie*
- *Kobieto! Puchu marny, wietrzna istoto*
- *Razem młodzi przyjaciele! W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele.*
- *Ty, który wchodzisz żegnaj się z nadzieją*
- *Ideał sięgnął bruku*
- *Miej serce, patrzaj w serce!*
- *Prawdziwa cnota krytyk się nie boi*
- *Cóż tam, panie, w polityce?*
- *A to Polska właśnie!*
- *Widzę ... gdzie? Przed oczyma duszy mojej.*

9. Oś historycznoliteracka Krzyżanowskiego

Na osi historycznoliterackiej Krzyżanowskiego zaznacz na każdą epokę.

Opracowała: Violetta Dudziak doradca metodyczny ODN